

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוביה אורדנג ז"ל

בן בריינה ושרגא

נולד בליבאו, לטביה

בתאריך ח' בכסלו תרס"ח, 14/11/1907

שרת חיל הרגלים

נפל בעת שירותו

בתאריך כ"ה באייר תש"ח, 3/6/1948

נקבר בהר הרצל

אזור: א חלקה: 6 שורה: 4 קבר: 3

בן 40 בנפלו

קורות חיים

בן בריינה ושרגא-פייבוש, נולד ביום ח' בכסלו תרס"ח (14.11.1907) בעיר ליבאו שבלטביה למשפחה ציונית ותיקה. משחר ילדותו ערג לארץ. בעודו נער קטן נעלם פעם מבית הוריו וכשהוחזר כעבור שעות מספר מקצה העיר סיפר כי יצא לעלות לארץ-ישראל. גם בהתבגרו תיכן תכניות עלייה והיה חוסך מפרוטותיו למטרה זו. לאחר המלחמה העולמית הראשונה נפתחה בריגה הגימנסיה העברית הראשונה וטוביה היה בין ראשוני תלמידיה. משסיים את בחינות הבגרות היה מחבריה הפעילים של חוות-ההכשרה הראשונה בלטביה, בכפר סטוקי. אחד המבקרים הראשונים בחווה זו היה זאב ז'בוטינסקי ובהשפעתו יצא טוביה בשנת תרפ"ה לרכוש השכלה חקלאית באוניברסיטת טולוז שבדרום צרפת. בקרב הסטודנטים והקהילה היהודית בטולוז היה אחד הפעילים בענייני ציונות, הקרן-הקיימת-לישראל, "הגנה" וכו'. לאחר שכתב בבחינות-הגמר חיבור על "גידול ההדרים בארץ-ישראל", הוכתר בתואר מהנדס חקלאי ובשנת תרפ"ט עלה לארץ והתיישב בחדרה, בה גרו גם הוריו. מהיותו מומחה לפרדסנות קיבל להנהלתו פרדסים במושבה. כבר במאורעות תרפ"ט, חודשים אחדים אחרי עלותו לארץ, היה פעיל ב"הגנה" המקומית. בשנת תרצ"ז עבר לירושלים, לאחר שנשא אישה ונתמנה מדריך חקלאי בחברה הארצישראלית למשכנתאות חקלאיות. למרות עבודתו בחברה, שהיתה ממשלתית למחצה, המשיך בפעולתו ב"הגנה" בכינוי "עזריה".

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

אם כי היה למעלה מגיל הגיוס ואב לשלוש בנות, התייצב להגנת ירושלים עם פרוץ מלחמת- העצמאות בכסלו תש"ח. הוא הוסיף לעבוד במשרד, בו נפגש עם ערבים ואנגלים והשיג ידיעות חשובות ל"שירות-המודיעין" של ה"הגנה". סמוך להכרזת המדינה פסקה העבודה במשרדו וטוביה גויס גיוס מלא, והשתתף בכיבוש קטמון. ביום כ"ה באייר תש"ח (3.6.1948), בלכתו בתפקיד לאחד הבתים שבין בקעה למקור-חיים, עלה על מוקש ונהרג יחד עם שנים מחבריו. הוא נקבר בשייח'-באדר א'.

ביום כ"ח באלול תש"י (10.9.1950), הועבר למנוחת-עולמים בבית- הקברות הצבאי בהר- הרצל בירושלים.

מתוך 'גילוי אש' - כרך ה'

אורדנג טוביה בן שרגא ובריינה. נולד ביום ח' בכסלו תרס"ח (14.11.1907) בעיר ליבאו שבבלטביה. למד בגימנסיה העברית ברינה. למד חקלאות באוניברסיטה בטולח, וקיבל תואר מהנדס חקלאי. עלה ארצה בשנת תרפ"ט. נפל בעת מלוי תפקידו בעלותו על מוקש ביום כ"ה באייר תש"ח (3.6.1948).

14.1.1946

עם הגיעי הנה חיכתה לי במשרד עבודה רבה. מיד התחלתי בנסיעות על-פני הארץ. מהן נסיעות של שגרה למקומות, המוכרים לי היטב, ומהן לסביבות חדשות. הנה, למשל, נודמנתי לשפרעם שבגליל התחתון. מגיע אני לאותו מקום בטקסי ערבי מחיפה, הפלחים שאתם באתי במגע אינם יודעים אל-נכון לאיזה סוג או גזע לשייך אותי. העובדה, שאין הם פונים אלי במלה "חוג'ה", אלא קוראים לי "יא-אפנדי", או "יא-מיסטר", מעידה על התלבטותם בשאלה: "שו דינו?" אך עד-מהרה מתבהרים ספקותיהם. עוד לפני שאנו יוצאים לראות את החלקות השונות, שעלי לבקר, מבקש אני לזרוק מבט על בית-הכנסת העתיק, שרד ליישוב יהודי, שהיה קיים פה עוד לפני כמה עשרות שנים.

בכבוד גדול מובילים אותי אל "כניסת אליהוד", הנמצאת במדרון הגבעה, לא-הרחק מן הכביש, החוצה את הכפר. ...ובתוך המקום הקדוש הזה רובץ לו מצורע ערבי או דרוזי, שאנשי הכפר מספקים לו את פיתו יום-יום. הוא שוכב סרוח על המחצלת ונאנק, אפלה אופפת את החדר, אך למרות הסחי הרגשתי, כי השכינה לא עזבה את המקום, וכי משהו טמיר ונעלם רומז אליי: "של נעליך מעל רגליך, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא!" כשהלכתי מן המקום ופניתי לדרכי הרהרתי: האין בית-כנסת זה סמל לארץ-ישראל כולה?...